

0410

PONIEDZIAŁEK,
20 CZERWCA
1983 ROKU
WYD. AB

Kurier szczęciński

Nr 119 (11747) Rok założenia 1945 Nakład: 100 000 egz. Cena 5 zł

Z obrad WKO w Szczecinie Koniec z pozorowanymi działaniami na zielonym rynku

SPRAWY organizacyjne związane z porządkowaniem miejscowego zielonego rynku były w piątek 17 bm. przedmiotem obrad Wojewódzkiego Komitetu Obrony w Szczecinie. Przypomnijmy, iż 11 czerwca temat ten był już analizowany przez WKO i zapady wówczas konkretne decyzje zmierzające do poprawy zaopatrzenia oraz szerszego udziału sektora uspołecznionego w handlu warzywami i owocami. W ubiegły piątek zaś — uczestniczący w obradach przedstawiciele wszystkich organizacji handlowych oraz produkcyjnych przedstawili skutki podjętych przez siebie działań.

NIE SA ONE, niestety, imponujące, choć przyznać trzeba, iż w ostatnich dniach zmalało nieco szaleństwo cenowe. Trzeba też zdawać sobie sprawę z całej złożoności zagadnienia. Na zielonym rynku działają wszystkie sektory gospodarki (większość organizacji nie podlega w ogóle władzom terenowym), obowiązuje ceny umowne. Ponadto nasze zaplecze produkcyjne jest niedostateczne, popyt zaś (choćby z tego względu, że latem gościmy setki tysięcy turystów) jest ogromny. Już tylko ten ostatni

(Dokończenie na str. 2)

Aktyw robotniczy w KW PZPR

Stały, nieprzerwany dialog

W PIĄTEK uczestnicy Krajowej Narady Aktywnych Robotniczych z naszego województwa spotkali się w gmachu KW PZPR z kierownictwem polityczno-administracyjnym regionu. Zebrani przyjęli propozycję zgłoszoną przez I sekretarza KW

(Dokończenie na str. 2)

Czy (i czyje) spełniają nadzieje?

Firmy polonijne pod lupą

PRZECIĘTNY mieszkaniec naszego miasta firmy polonijne kojarzy z soczkami „Inter-Fragrances” oraz kilkoma sklepami z konfekcją i kosmetykami. Jest to jednak dość uproszczony i niedokładny obraz. Bo choć w oczy rzeczywiście rzuca się to,

(Dokończenie na str. 2)

700 członków camorry pod kluczem

RZYM PAP. Przeszło 700 członków zbrojnych band niejakiego Raffaele Cutolo z okolic Neapolu zostało aresztowanych. W następstwie jednej w swym rodzaju wielkiej operacji policji włoskiej, prowadzonej pod koniec minionego tygodnia. Bandy te, znane jako „Nuova camorra organizzata”, neapolitańska wersja mafii sycylijskiej, uważane były za jeden z najpotężniejszych we Włoszech ośrodków przestępczych.

Spał 90 lat

MOSKWA PAP. Stocznikowy szyb, który zaczął wykazywać chęć do życia zamrożony tryton, którego wydobycie na powierzchni z 11-metrowej głębokości. Naukowcy stwierdzili przy tym ponad wszelką wątpliwość, że znajdował się w stanie anabiozy przez 90 lat. Takich „spiochów” znajdują się w obwodzie magadżańskim na Dalekim Wschodzie znacznie więcej. Trytony specjalnie jednak interesują biologów, dzięki swym niezwykłym umiejętnościom. Przygotowując się do surowej zimy przetrabiają cały zawarty w organizmie glikogen na „ciepłotę”, dzięki czemu nawet w najśniejszych mrozy ich tkanka pozostaje miękka.

Piąty dzień pielgrzymki Jana Pawła II w Polsce

Centralne uroczystości 600-lecia obrazu Jasnogórskiego

PONIEDZIAŁEK jest piątym dniem wizyty-pielgrzymki papieża Jana Pawła II w Polsce. W godzinach porannych papież przebywał w Poznaniu. Program pobytu w stolicy Wielkopolski przewidywał mszę, podczas której papież obwieścił beatyfikację matki Urszuli Ledóchowskiej. Jan Paweł II udał się następnie do katedry poznańskiej na spotkanie z duchowieństwem.

Poparcie dla Hupki?

Milczenie rządu i Kościoła RFN

BONN PAP. Nie ma określał teple obecnego klimatu politycznego w RFN, jak milczenie rządu i Kościoła katolickiego, które do niedłui wieczór nie uznają za stosowne zdystansować się choćby jednym słowem od niesłychanego oświadczenia „przewodniczącego „Ziomkostwa Ślązaków” i deputowanego do Bundestagu z ramienia CDU — Herberta Hupki, na zlocie tego ziomkostwa w Hanowerze. Jak wiadomo, Hupka nawiał w sobotę do pielgrzymki Jana Pawła II do Polski i oświadczył, że wizyta papieża we Wrocławiu nie zmieni w niemy fakt, iż miasto to jest miastem niemieckim, leczymy we wciąż aktualnych granicach Rzeczypospolitej, Hupka zgłosił też rozszewlenie do Piekar, Góry św. Anny i innych miejscowości na polskich Ziemiach Zachodnich. Wody w usta nabral nie tylko episkopat zachodniemiecki, lecz także oficjalny przedstawiciel rządu, minister do spraw międzynarodowych, Heinrich Windelen, który reprezentował rząd Helmuta Kohla na zlocie w Hanowerze.

W Ghanie

Próba przewrotu

LONDYN, PARYŻ PAP. W komunikacie radiowym władze ghańskie oznajmiły w niedzielę wieczorem o całkowitym udaremnieniu próby zamachu stanu i pełnej kontroli sytuacji w kraju. Szef państwa, kpt. Jerry Rawlings oświadczył, że została ona podjęta przez „niezdyscyplinowane elementy armii, usiłujące pogryźć kraj w anarchię”. Stwierdził też, że część spiskowców została zabita, a część aresztowana.

Podróż Challengeera

WASZYNGTON PAP. Challenger kontynuuje lot po orbicie kołowej oddalonej od powierzchni Ziemi o 290 km. Trzeci dzień załoga spędziła na prowadzeniu doświadczeń naukowych i medycznych. Członek załogi, lekarz Norman Thagard będzie w dalszym ciągu próbował określić przyczyny złego samopoczucia astronautów związanego z przebywaniem w kosmosie. W niedzielę załoga wahadłowca umieszcza w przestrzeni kosmicznej drugiego satelita, należącego do Indonezji. W pierwszym dniu astronauta wprowadzili na orbitę kanadyjskiego satelita telekomunikacyjnego. Na pokładzie Challengeera znajduje się pierwsza Amerykanka, 32-letnia Sally Ride, astrofizyk.

Paweł II powróci do swej rezydencji w Częstochowie.

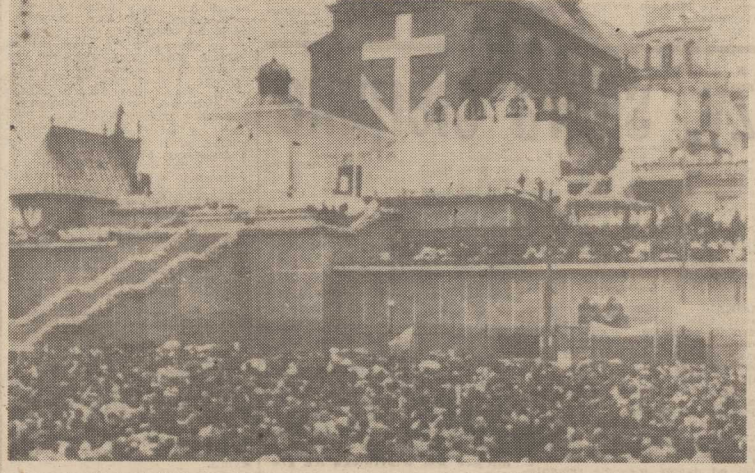
WROCŁMY do centralnych uroczystości 600-lecia Obrazu Jasnogórskiego, które odbyły się wczoraj.

Witając papieża prymas Polski kardynał Józef Glemp wyraził radość z obecności na mszy przedstawicieli episkopatów innych narodów: biskupów amerykańskich z kardynałem Johnem Królem, biskupów z Meksyku, Hiszpanii, Francji, Anglii, Holandii, Belgii, Włoch, obu państw niemieckich, Węgier, Austrii i Jugosławii.

Jan Paweł II wygłosił homilię, w której nawiązując do jubileuszu 600-lecia Jasnej Góry, do jej religijnej i narodowej znaczenia, wypowiedział ważne słowa odnoszące się do nadrzędnej dla wszystkich Polaków sprawy: naszego suwerennego państwa, jako dobra najwyższego. Ten właśnie wątek wolnej Ojczyzny, budowanej wspólną pracą i wspólnym trudem, żyjącej od blisko 40 lat w pokojli i bezpiecznych granicach — był dominującą treścią bawederskiego spotkania przedsta-

(Dokończenie na str. 3)

(Dokończenie na str. 3)

CZĘSTOCHOWA. Papież Jan Paweł II celebruje mszę 600-lecia na Jasnej Górze.

Jesteśmy na czasach, czyli...

Portfel drży, skóra cierpnie

• Przyjdzie „Fama” i wyrówna? • Przymusowy nudyzm

SEZON czasowy nad morzem na dobre się rozkręca. W Swinoujściu w domach wypoczynkowych WFP, w kwadrach i ośrodku „Pomeranii” oraz we wczasowiskach zakladanych kilka dni temu przyjęto już drugi turnus wczasowiczów. W Swinoujściu byliśmy w ostatnich dniach ub. tygodnia.

Temperatura powietrza wynosiła tam 12,6 st. C, temperatura wody — 16,2 st. C, siła wiatru 4 do 5 w skali B, kierunek wiatru NW, stan morza 2 do 3, ale już o godzinie 6 rano w falach Bałtyku pływał pan Jerzy S., znany w Swinoujściu lekarz, kąpiący się jak rok długi bez względu na pogodę. Prawdą

jest — powiedział nam — że „zimna woda zdrowia dodaje”. Swinoujskie plaże są czyste. Zdaniem miejscowych, stało się tak nie tyle za sprawą dokładnego wysprzątania przed sezonem, ile sztormowych wiatrów wiosennych, które z falami morskimi naniósł świeży piasek. W kąpieliisku „Uznam”, prowadzonym przez „Pomeranie” od

(Dokończenie na str. 2)

Est. now. Roz. 34/83

Zarządzanie w budownictwie

Gdzie kucharek sześć...

RESORT BUDOWNICTWA z mocy artykułu 52 ustawy o przedsiębiorstwach państwowych nadzoruje tylko trzecią część przedsiębiorstw budowlanych. Są to przedsiębiorstwa budownictwa przemysłowego, specjalistycznego oraz przedsiębiorstwa wytwarzające podstawowe materiały budowlane...

OGRANICZONE uprawnienia ministerstwa zwłaszcza w stosunku do mieszkańców: powołań szereg ziemnych skutków dla społeczeństwa. Odbijają się one przede wszystkim na jakości i liczbie oddawanych mieszkań. Wbrew pozorom, minister budownictwa nie ma większego wpływu na realizację ogólnokrajowej polityki budowlanej...

KIEROWNICY budów nadal walczą nie tylko o niezbędne materiały ale także z brakiem podwykonawców robót specjalistycznych. Niestety, zarządy wojewódzkie — gestorzy mieszkań — niewiele potrafią im pomóc...

Do słoików Wecka

Będą uszczelki

W TYM roku chyba już nie będzie kłopotów z uszczelką, nie cho dzi o te przysłowiową z telewizyjnego filmu, ale o prawdziwą uszczelkę np. do słoików Wecka. Wytwarzająca 1200 rodzajów uszczelki radomską spółdzielnia „Spoivo”, do starczy je rytmicznie na potrzeby przemysłu i handlu na boćwicach surowiec zapewniony do końca roku...

Poprawa zaopatrzenia materiałowego jest wynikiem zastępowania surowców pochodzących z zagranicy — krajowymi. Zmiana importowanego kauczuku na rodzimy 1200 kerem nie pogorszyła jakości, za to przyniosła oszczędność obliczoną na 10 mln zł rocznie. Dzięki produkcji uszczelki — z gumy silikonowej — Zakłady Ceramiki Radiowej w Koźminach mogły też zrezygnować z zakupów dokonywanych w Brytanii...

nego, że zawodzi koordynacja działań pomiędzy poszczególnymi przedsiębiorstwami. Sytuacja taka wywołuje skutki, które zagrażają najbliższej perspektywie budownictwa mieszkaniowego.

Skoro ministerstwo (a nie województwo) rozliczane jest wobec społeczeństwa z liczby oddawanych budynków, skoro ono ma kształtować politykę mieszkaniową to nadzór nad wykonawstwem budowlanym winien mieć resort.

Pełnienie funkcji resortu „wiodącego” w polityce budowlanej niezależnie od „galeziowego” i terytorialnego podopiecznego, można mu ułatwić, przyznając dodatkową prawną inicjatywę legislacyjną wobec wszystkich przedsiębiorstw budowlanych oraz prawo do kontroli działalności budowlanej pozostałych resortów i innych jednostek posiadających wykonawstwo inwestycyjne. Wydaje mi się, iż niezwykle ważne dla MBiPMB byłyby też uprawnienia do koordynacji poczyną wszystkich gestorów budownictwa.

PROPONOWANE rozwiązania na pewno ułatwią sterowanie nie tą galezią gospodarki, zapewne też będą sprzyjać wzrostowi produkcji budowlanej. O ich wprowadzenie apelują nie tylko członkowie Zespołu Budownictwa do Spraw Reformy Gospodarczej ale również domagają się ich posłowie członkowie sejmowej Komisji Budownictwa.

Dodatkowe uprawnienia dla MBiPMB powinny mieć jednak charakter wyłącznie tymczasowy a równocześnie przyspieszać opracowanie takiego modelu kierowania budownictwem, który pogodzi koncepcję, koordynację centralną (a więc perspektywiczne planowa nie i nadzór) z zasadami gospodarowania, jakie wprowadza reforma.

Bogusława FRYDRYCHOWICZ

Umowa górników z marynarzami

ZESPÓŁ NAUKOWCÓW z Instytutu Technicznej Eksploatacji Siłowni Okrętowych szczecińskiej Wyższej Szkoły Morskiej otrzymał naukowe zlecenie z Głównego Instytutu Górnictwa. Naukowcy-marynarze mają na zlecenie Głównego Instytutu Górnictwa podjąć badania dotyczące możliwości spalania drobnopiomowego pyłu węglowego połączonego z paliwem ropopochodnym w silnikach spalinowych i kotłach. Dzięki temu można spodziewać się uzyskania poważnych oszczędności — zastąpienie znacznych ilości importowanego paliwa krajowym węglem.

Poprzednio w Instytucie Technicznej Eksploatacji Siłowni Okrętowych wykonano pod kierownictwem prof. Stawomira Hulnickiego, wdrażaną obecnie do praktyki, pracę naukową dotyczącą możliwości spalania w siłowniach okrętowych paliwa wzbogaconego wodą — dającą duże oszczędności paliwowe.

Pocztówka z Warszawy

NOWOCZESNA architektura Warszawy w 38 lat po jej wyzwoleniu.

CAF — Szypkero

Srodowisko pracy — często naruszane

26 MILIONÓW ZŁ. To fryzowca za naruszenie przepisów o ochronie pracy. Zapłaciło je w ub. roku 12,5 tys. przedsiębiorstw. Tyle skontrolowała Państwowa Inspekcja Pracy. Tn. 21 proc. wszystkich zakładów pracy znajdujących się w rejestrze GUS. Trochę wyobraźni, trochę prostych działań arytmetycznych i już ponad miliard złotych jak nie mógłby spłynąć z 60 tys. przedsiębiorstw wchodzących w kolizję z paragrafami, przepisami i zarządzeniami. Bo nikt nie jest bez grzechu...

Ale komu potrzebne te pieniądze? I w jakich postaciach, proporcjach do strat mierzonych ludzkim zdrowiem i życiem?

CO PRZED CZYM?

PAŃSTWOWA Inspekcja Pracy ma tysiąc inspektorów — więc będzie kontrola, albo nie będzie. Jak na loterii. I dalej: skończyły się czasy, kiedy o bardziej lub mniej bożego sponsora (resort, zjednoczenie) można było wyciągnąć pieniądze na bhp. Teraz tylko własna kieszeń. Więc co — moja chata z kraju? I samo życie: ograniczenie lub wstrzymanie przedsiębiorstw — modernizacyjnych w zakresie bhp, ograniczenia produkcji i sprzętu niezbędnego dla eliminowania zagrożenia zdrowia i uciążliwości pracy. Wreszcie brak zwykłego mydła, rękawic i gumiaków.

Rozgrzeszenie, usprawiedliwienie, obniżenie dyscypliny pracy i odpowiedzialności za nieprzebieżanie przepisów bhp. Takie dylematy i takie rezultaty.

NA szczęście w porę ruszyły mechanizmy zabezpieczające. Produkcję i zaopatrzenie w środki ochrony i czystości operacyjnymi. Prezydentem Rządu podjęło decyzję aktywizującą

działania na rzecz ochrony pracy (lipiec 1982 r.), w Ministerstwie Pracy, Plac i Spraw Socjalnych powołano międzyresortowy zespół, dla opracowania raportu (październik 1982 r.) w sprawie ochrony pracy w warunkach reformy gospodarczej, w którym znalazło się wiele rozwiązań systemowych (m. in. ulga w podatku dochodowym z tytułu realizacji inwestycji związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy, zwolnienie z obciążeń na FAZ niektórych wydatków na wynagrodzenia związane z ochroną pracy).

No i to, co tak ważne: przedsiębiorstwa wykazały instynkt samozachowawczy, reforma gospodarcza nie spowodowała obniżenia dbałości pracodawców o warunki pracy. Tu wniosek z

ubiegłorocznych kontroli. Ale czy w tym obrazie nie za dużo różu? Dla tego obrazu mi bardziej wyraziście i agresywnie barwy tym lepiej. Chodzi przecież o ostrzeżenie. O działania zapobiegawcze. O ochronę człowieka w środowisku pracy.

A statystyka jest taka: na każdy tysiąc zatrudnionych w padkach przy pracy uległo w ub. roku 18 osób. Na każdy tysiąc zatrudnionych przypadło

ly z normą. Tak było w obiektach przemysłowych, biurowych, w szkołach, szpitalach i przedszkolach...

Inna sytuacja: nowe maszyny i urządzenia niezgodne z obowiązującymi parametrami o bezpieczeństwie pracy, produkcji krajowej i zagranicznej. Ciekawe: kiedy występujemy w roli eksportera nie, co na danym rynku nie odpowiada przepisom, nie przeciętnie się przez ucho igielne. Kiedy jednak występujemy w roli importera, nie bardzo liczymy się z własnymi przepisami. Libera-

nych i inwalidzkich. W badaniach przedsiębiorstwach z tego tytułu nie wypłacono 10 mln zł (do końca ub. roku po interwencjach wypłacono 8 mln zł).

A więc, w czym rzecz? W dobrowolności pracowników, ale przede wszystkim w administracyjnej? Czy też w kadry źle pracującej, bo nie dośkonolej? Inspektorzy Państwowej Inspekcji Pracy wydają nakazy, orzekają kary pieniężne. Ale inspektorzy przyjeżdżają na kontrole i odjeżdżają. Tymczasem do tej pory ciągle brak kadry inspektorskiej stale obecnej w zakładzie pracy, reagującej natychmiast i w każdej chwili. Wprawdzie ustawa o związkach zawodowych przyznała pracowniczej reprezentacji szerokie prawo do nadzoru, do kontroli warunków pracy, do przestrzegania prawa pracy, ale posługiwanie się tymi paragrafami nie jest jeszcze takie jak trzeba Państwowa Inspekcja Pracy czeka więc na sojusznika. To znaczy na Społeczną Inspekcję Pracy (wkrótce w Sejmie przyjęcie ustawy). Wtedy służbę w obronie interesów pracowniczych będą pełnić sami pracownicy. Ustawa daje delegacje do natychmiastowego reagowania i działania. Dalej daleko idące uprawnienia, zwłaszcza do nakazu wstrzymania produkcji. Główny inspektor pracy mgr Henryk Kowalski o Społecznej Inspekcji Pracy tak właśnie mówi: Nasz sojusznik Lepszego nie potrzeba. Jest to przecież sojusznik, który jak własną kieszeń zna to, co podlega jego kontroli!

Ewa OSTROWSKA

Okno inspektora

539 dni nieobecności w pracy. Inspektorzy w kontrolowanych przedsiębiorstwach wydali aż 14 tys. nakazów wstrzymania produkcji na stanowiskach pracy i wydziałach, nakazali także zamknięcie całych zakładów pracy.

ZŁE DOBREGO POCZĄTKI

INSPEKTORZY uczestniczyli przy odbiorze 2172 inwestycji. Jedna trzecia z uwagi na bezpieczeństwo i higienę pracy nie nadawała się do przyjęcia. Już chciano podjąć działalność produkcyjną, a roboty budowlane były nie wykończone. Już chciało włączyć silniki elektryczne, a instalacja groziła niebezpieczeństwem. Już szło zagospodarowanie na całego, a pomiary przeciwpożarowe niezgodne by

lizm? Tańsze transakcje? Ale czy w konsekwencji to taniej nie kosztuje drożej?

Ala są i stare budowle i stare maszyny. W języku fachowym o takich budowlach mówi się: zagrożone katastrofą budowlaną.

KOMPLEMENTARNA DO...

BHP KOSZTUJE. Ale czy rzecz tylko w pieniądzech? Bo jakich kosztów wymaga respektowanie zarządzeń i przepisów z dziedziny prawa pracy. Na liście nieprawidłowości zaraz od góry figurują niezgodnie z przepisami zatrudnianie kobiet w ciąży i młodocianych. Ciągłe nieporządki w dokumentacji wypadkowej, źle obliczona podstawa wypłacania rent rodzin-

